

VARHANNÍ STEZKA – ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU SILESIA

1 BÍLOVEC, KOSTEL SV. MIKULÁŠE

Současné varhany v novogotické skříni jsou několikrát předělávaným nástrojem krnovské firmy Gebrüder Rieger z r. 1893, opusové číslo 416, které měly původně 16 rejstříků a mechanickou trakturu. Tyto varhany byly poškozeny na konci II. sv. války a poté v r. 1947 přestavěny firmou Rieger na 19 rejstříků s pneumatickou trakturou. Poslední oprava byla provedena v roce 2018, kterou provedli varhanáři Petr Drastík a Martin Stoniš.

2 DĚRNÉ U FULNEKU, KOSTEL SV. PETRA A PAVLA

Ve středověkém kostele sv. Petra a Pavla v Děrném postavil nejspíše před rokem 1850 jednoduše varhany opavský varhanář Karl Kuttler (1797–1876). Ten se proslavil celou řadou významných nástrojů – jeho největší dochované varhany se nachází v evangelickém kostele v polské Biale. Dářenský nástroj má pouze 9 rejstříků. Poslední opravu provedla firma Kánský–Brachtl v roce 2012.

3 DĚTMAROVICE, KOSTEL SV. MAŘI MAGDALENY

Do nového kostela v Dětmarovicích postavil varhany v roce 1871 novojičínský varhanář Karl Neusser jako své poté samostatné dílo. Karl Neusser (1844–1925) patřil v druhé polovině 19. století k nejvýznamnějším varhanářům severní Moravy a Slezska. Jedná se o varhany s 18 rejstříky na dvou manuálech, které byly umístěny na zásuvkových vzdušnicích. Od roku 2015 probíhala postupně restaurování.

4 DVORCE, KOSTEL SV. JILJÍHO

Varhany s 23 rejstříky na dvou manuálech postavil roku 1846 brněnský varhanář Franz Harbich (1780–1862). Tyto varhany můžeme označit jako největší dochované dílo Fr. Harbicha a zároveň největší dochované varhany z I. poloviny 19. století na Moravě. Bohužel jejich stav je již řadu let havarijní, neboť mnoho dřevěných částí je naprosto zničeno červotočem.

5 FRÝDEK, BAZILIKA PANNY MARIE

V r. 1894 byly v kostele pod opusovým číslem 431/433 zhotoveny krnovskou firmou Gebrüder Rieger. Varhany byly umístěny do původních starých skříní Josefa Sebastiánida Staudingera. Tyto Riegerovy varhany mají také dva manuály, 29 rejstříků, mechanickou trakturu a kuželkové vzdušnice.

6 HLUČÍN, FARNÍ KOSTEL SV. JANA KŘTITELE

V roce 1831 zde postavil větší varhany opavský Karl Kuttler, v roce 1922 pak do Kuttlerovy skříně postavil dvoumanuálové pneumatické varhany Carl Berschdorf z Nisy. Bohužel tento zajímavý nástroj byl dilatantsky barokizován v průběhu II. poloviny 20. století a navíc byl velmi těžce napaden červotočem. Proto bylo rozhodnuto postavit nový nástroj, čehož se velmi zdařile zhostila krnovská firma Kánský–Brachtl. Tyto varhany mají 24 rejstříků.

7 JAVORNÍK, FARNÍ KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

V roce 1910 byl původní nástroj nahrazen novým z krnovské dílny Gebrüder Rieger. Mají na dvou manuálech 25 rejstříků a jsou umístěny v novorenesanční skříni, která je zajímavá zejména svou výškou. V roce 1911 tento nejlepší vrcholně romantický nástroj kalaudoval wratulovský hudební skladatel Max Filke. Nástroj má pneumatickou trakturu a kuželkové vzdušnice, a byl citlivě opraven v roce 2012 litavskou firmou Dlabal–Metler.

8 KRAVAŘE, KOSTEL SV. BARTOLOMĚJE

Po novostavbě kostela v duchu novogotiky byl chrám vybaven v roce 1896 reprezentativním nástrojem z dílny krnovské firmy Gebrüder Rieger. Varhany postavené pod opusovým číslem 536 mají 30 rejstříků na dvou manuálech. Zajímavostí je konstrukčně složitý posilovač hry I. manuálu – tzv. Barkerova páka, která umožňuje varhaníkovi snadnou a lehkou hru. Varhany v letech 2018–2019 prošly celkovou obnovou (varhanáři Martin Stoniš a Petr Drastík).

9 KRNOV, HRBĚTINOV KOSTEL POVYŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE

Varhany s deseti rejstříky a jedním manuálem postavil v r. 1732 opavský varhanář Wenzel Thiel. V roce 1849 varhany opravil zakladatel krnovského varhanářství Franz Rieger. V letech 2006–2007 pak byly varhany restaurovány dílnou Kánský–Brachtl a pražský restaurátor akad. mal. Pater Stirber obnovil modrou polychromii se zlatými linkami. Jedná se o jediný dochovaný nástroj Wenzla Thiela. Zároveň je možno považovat tyto varhany za nejstarší hrající v celém Moravskoslezském kraji.

10 KRUŽBERK, KOSTEL SV. PETRA A PAVLA

U břehu řeky Moravice stojí prastarý kostelík zdobi malý positiv (varhany bez pedálu), který postavil v roce 1808 varhanář z Andělské hory u Bruntálu Joseph Sebastian Staudinger spolu se svým synem Fabianem. Varhany mají pouhých 6 rejstříků, nicméně jejich barvitý a osobitý zvuk krásně naplňuje prostory chrámu. Varhany byly po několik desetiletí tvójícím desolátním stavu zdařile restaurovány v roce 2014 krnovským varhanářem Ivanem Bokem.

11 LUDGERŮVICE, KOSTEL SV. MIKULÁŠE

Současný nástroj postavila v r. 1931 krnovská firma Rieger (opusové číslo 2495). Jedná se o dvoumanuálový nástroj se 45 rejstříky. Spolu s nástrojem téže firmy v severočeském pouštním místě Hejnicích se jedná o dvojici největších varhan s dvěma manuály na našem území. Traktura je pneumatická, vzdušnice kuželkové. Netypickou novogotickou varhanní skříní (stejně jako oltář) navrhl mnichovský sochař Georg Schreiner.

12 OSTRAVA, KOSTEL SV. VÁCLAVA

V kostele se nachází jednoduše varhany dvanáctirejstříkový nástroj z konce 18. století. Postavil ho okolo r. 1798 frýdecký varhanář František Horčíčka pro farní kostel ve Věsce u Oder. Varhany byly v r. 1865 přestěhovány do vedlejší obce Vlčkovice u Fulneku. Ve 20. století Biskupství ostravsko-opavské varhany převzalo a nechalo zrestaurovat firmou Kánský & Brachtl.

13 PETROVICE U KRNOVA, KOSTEL SV. ROCHA

Zdejší varhany postavil vidnavský varhanář Johann Kuttler v roce 1830, který pocházel z dolnorakouské vinařské obce Loosdorf, kde se narodil v roce 1769. Johann Kuttler byl kvalitním varhanářem a to dosvědčuje i dochovaný, byl bohužel za období komunistické totality značně zdevastovaný nástroj v Petrovích. Petrovické varhany mají dva manuály a pedál, celkem 16 rejstříků, mechanickou trakturu a zásuvkové vzdušnice.

14 ŘEPIŠTĚ, KOSTEL SV. MICHAELA

Zdejší varhany jsou z roku 1788 a postavil je frýdecký varhanář František Horčíčka původně pro kostel v polské Ustroni. Když těšínský varhanář Johann Hauke stávil v Ustroni roku 1867 nové varhany, tak staré přestěhoval do Řepiště, přičemž k nim přistavěl pedál. V roce 2009 provedl kompletní renovaci blovecký varhanář Martin Tvarůžka. Varhany mají sedm rejstříků v manuálu a jeden v pedále.

15 TRAVNÁ, KOSTEL NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE

Máhatný novogotický kostel postavený dle návrhu slavného vídeňského architekta Friedricha von Schmidta byl okrášlen varhanami, které postavila krnovská firma Gebrüder Rieger v roce 1880. Varhany mají opusové číslo 62, mechanickou trakturu a kuželkové vzdušnice čítají 12 rejstříků na dvou manuálech.

16 ŽENKLAVA, KOSTEL NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

Kostel v Ženklově obdržel rok po svém postavení (1859) varhany z blízké dílny novojičínského varhanáře Johanna Neussera (1807–1878). Tento mistr je významný nejen řadou varhan, které se dodnes dochovaly v Pobeskydích, ale je to zároveň autor ručně psané pracovní a rodinné kroniky, která nás přesně informuje o varhanářském zivobytí v polovině 19. století. Ženklovské varhany patří k těm největším, jež se od Johanna Neussera dochovaly. Mají 17 rejstříků na dvou manuálech a původní tři klavírní měchy.

VARHANNÍ STEZKA – POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU SILESIA

1 NOWA CEREKWIA (ČES. NOVÁ CEREKEV), KOSTEL SV. APOŠTOLŮ PETRA A PAVLA

Kostel byl postaven v letech 1783-1787 na místě dřevěného chrámu. V interiéru kostela se nachází mobiliář z konce 18. století. Centrální část chrámu zdobí hlavní oltář s baldachýnem, bohatým zdobením a sochami: Mojžíše a Arona, Bohem Otcem v zakončení a obrazem znázorňujícím sbor apoštolů v Jeruzalémě. V kostele se nacházejí 4 boční oltáře, mramorová křtitelnice a bohatě zdobené ambony. V kostele jsou varhany z roku 1887. Mají 20 rejstříků firmy Rieger a novobarošní skříně.

2 CZERWONKÓW (ČES. ČERVENKOVO), KOSTEL NAROZENÍ MATKY BOŽÍ

Kostel byl postaven v roce 1893 z červené cihly na půdorysu obdelníku. V kostele se nacházejí varhany z roku 1893, které mají 11 rejstříků firmy Rieger a novogotickou skříně.

3 NASIEDLE (ČES. NÁSIDLÍ), KOSTEL SV. JAKUBA STARŠÍHO

Chrámy byl postaven v letech 1882-1883, zničen v roce 1945 a znovu postaven v letech 1951-1953. V kostele se nachází obraz Matky Boží přivezený z Čenstochové. V kostele jsou varhany z roku 1934. Mají 17 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a jsou v současné skříně.

4 WIECHOWICE (ČES. VEHOVICE), KOSTEL SV. ANNY

Kostel byl postaven v roce 1793. Byl malinký, zděný. V r. 1816 byla k němu přistavěna věž. V kostele jsou varhany z r. 1912. Mají 9 rejstříků firmy Rieger a novorokokní skříně.

5 GŁUBCZYCE (ČES. HLUBČICE), KOSTEL SV. JILÍ A BERNARDA A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ

Soubor budov z let 1753-1770 postavený podle projektu Jana Innocenta Töppera z Prudniku. Kostel je představitel barokního slohu. Pozornost si zaslouží hlavní oltář (r. 1761) se sochami sv. Rocha, sv. Sebastiana a sv. Cyrila a Metoděje, a také gotická křtitelnice. V kostele jsou varhany s 19 rejstříky. Pravděpodobně jsou dílem J.M.V.Haase a byly instalovány ve 2. pol. 19. století.

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE

Vstup do chrámu zdobí rané gotický portál s rostlinnou dekorací. Interiér kostela se skládá ze starší – gotické, a novější – novogotické části. V centrální části je novogotický hlavní oltář zasvěcený patronce kostela. Část vybavení kostela pochází ze sochařsko-tesařské dílny místních tvůrců Karla a Paula Ondruszů. V kostele se nacházejí varhany z r. 1907, které mají 57 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novogotickou skříně.

6 LISIĘCICE, KOSTEL POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘIŽE

Kostel byl postaven ve 2. polovině 15. století a v r. 1812 prošel rekonstrukcí. Ke kostelu přiléhá kamenná věž z r. 1667. Vybavení interiéru pochází z různých dob. Najdeme zde rokokní ambón s reliéfem Krista Dobrého Pastýře na zábradlí, kamennou křtitelnicí z r. 1589, kříž z 18. stol. a hlavní oltář zhotovený v dílně hlubčického sochaře Karla Ondrusze. V kostele jsou varhany z r. 1935. Mají 18 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novorokokní skříně.

7 RÓWNE (ČES. ROVNÉ), KOSTEL SV. APOŠTOLŮ PETRA A PAVLA

Byl postaven v letech 1832-1837, v roce 1945 prošel rekonstrukcí. Ve vchodu do věže z 15. stol. se nachází portál s erbem olomouckého biskupství. Hlavní oltář je klasicistní a je z 19. století. Nacházejí se na něm sochy patronů chrámu, Petra a Pavla. Interiér chrámu zdobí boční oltáře a ambón, které navazují na baroko, obraz sv. Floriána s pohledem na Hlubčice z 18. století, sochy: barokní kříž z 17. stol. a socha sv. Jana Nepomuckého z 18. století. V kostele jsou varhany z r. 1886. Mají 11 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novoklasicistní skříně.

8 CHOMIĄŻA (ČES. CHOMÝŽ), KOSTEL SV. JANA KŘTÍTELE

Byl postaven v r. 1574, rekonstruován v roce 1644 a 1819. V interiéru kostela se nachází hlavní, pozdně barokní oltář. Ostatní vybavení – ambón, boční oltáře, křtitelnice – jsou z poloviny 19. století. V kostele jsou varhany z r. 1928. Mají 8 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novoklasicistní skříně.

9 WŁODZIENIN (ČES. VLADĚNÍN), KOSTEL SVATÉ TROJICE

Původně dřevěný, v r. 1530 byl nahrazen zděným. Aktuální kostel byl postaven v r. 1737 a v r. 1903 rekonstruován po vělečných škodách. Má půdorys obdelníku a věž-zvonici, která byla až do r. 1737 dřevěná. Kolem kostela jsou na podstavcích sochy znázorňující Svatou rodinu, sv. Petra, sv. Pavla a sv. Mikuláše. V kostele jsou varhany z r. 1901. Mají 11 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novogotickou skříně.

10 KSIĘŻE POLE (ČES. KNĚŽPOLE), KOSTEL SV. BARTOLOMĚJE

Barokní kostel postavený v r. 1745 na místě původního dřevěného kostela, o němž se dochovala zmínka již z r. 1560. Hlavní oltář z r. 1908 je zdoben obrazem Adorace sv. Bartoloměje z 18. století. Vybavení kostela tvoří obrazy z 2. poloviny 18. století, boční klasicistní oltáře se sochařskými obrazy, ambón s reliéfem ovčince a sochou Krista Dobrého Pastýře. V kostele jsou varhany z let 1909-1910. Mají 18 rejstříků. Jsou dílem firmy Schlag & Söhne ze Šwidnice a mají novobarošní skříně.

11 BABORÓW (ČES. BAVOROV), KOSTEL SV. JOSEFA A BARBORY

Nachází se na stezce dřevěných sakrálních staveb v opolském regionu. Byl postaven v letech 1700-1702 na půdorysu řeckého kříže. Má zděné základy a je postaven z modřínového dřeva. Plní funkci hřbitovního kostela. Interiér kostela je barokní, na klenbách i na stěnách lze najít bohatou, barokní polychromii znázorňující mimo jiné sv. Josefa s Dítětem, Mučednictví sv. Barbory. Uprostřed je hlavní oltář s obrazem Svaté rodiny a sv. Barbory. V kostele se nacházejí varhany z r. 1900. Mají 8 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novorokokní skříně.

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE

První kostel byl postaven na přelomu 13. a 14. století v gotickém slohu. Byl mnohokrát ničen a rekonstruován. Vybavení kostela pochází z 18. a 19. století. Hlavní oltář je z r. 1817 a na něm jsou sochy Davida a Abrahama a Petra a Pavla, dále pak obraz Narození Panny Marie z r. 1820. V kostele se nacházejí varhany z r. 1897. Mají 16 rejstříků. Jsou dílem firmy Schlag & Söhne ze Šwidnice a mají novogotickou skříně.

12 KIETRZ (ČES. KETRŮ), KOSTEL SV. TOMÁŠE, APOŠTOLA

Kostel byl zmíněn již v r. 1266. Byl rekonstruován v letech 1720-22, 1908 a 1935. Barokní budova má na klenbách boční lodi polychromii z 1. pol. 18. století. Ta znázorňuje osoby Svaté Trojice. Vybavení interiéru je z 1. pol. 18. století. Na hlavním oltáři jsou sochy Viry a Naděje, v jeho zakončení Bůh Otec a kromě toho obraz sv. Tomáše. Ambón je bohatě zdoben dekorací s reliéfem sv. Petra a postavou sv. Jana Nepomuckého. V kostele jsou varhany z r. 1905. Mají 21 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novobarošní skříně.

13 BRANICE, KOSTEL SVATÉ RODINY

Budova pochází z let 1929-1932 a je postavena v bazilikálním stylu. Byla sponzorována P. J. M. Nathanem, sponzorem Psychiatrického ústavu v Branich. Interiér zdobí krásná „zlatá“ mozaika na oltáři znázorňující Svatou rodinu. Kromě toho se zde nachází andělská a vitrážní Křížová cesta. V kostele byly postaveny varhany z r. 1930. Mají 30 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají současnou skříně.

KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Kostel byl postaven v r. 1792 a rozšířen v letech 1888-1889 a 1913-1914. Je to příklad novogotické architektury z přelomu 19. a 20. století. Nachází se v něm jednotné novogotické vybavení. V kostele jsou varhany z let 1914-1915. Mají 21 rejstříků. Jsou dílem firmy Rieger a mají novogotickou skříně.

14 RACIBÓRZ (ČES. RATIBOŘ), KOSTEL MATKY BOŽÍ – POUTNÍ MÍSTO MATKY BOŽÍ RATIBOŘSKÉ

Kostel byl postaven v letech 1727-1736 na místě původního dřevěného chrámu z 15. století. Hlavní oltář z r. 1870 má novobarošní vzhled. Jeho nejdůležitější částí je zázračný obraz Matky Boží Ratibořské, který je místem kultu i cílem poutí. V kostele se nacházejí varhany z r. 1938. Mají 19 rejstříků a jsou dílem firmy Rieger.

KOSTEL SV. JAKUBA STARŠÍHO (PODOMINIKÁNSKÝ)

V r. 1874 byl přestavěn v pseudorománském stylu, avšak byly zachovány mahé prvky gotiky. V chrámu je hrobka rodu von Gaschin. V kostele se nacházejí varhany s 16 rejstříky, které jsou dílem firmy Schlag & Söhne ze Šwidnice a pochází z r. 1906.

15 PSZÓW, BAZILIKA NAROZENÍ PANNY MARIE – POUTNÍ MÍSTO MATKY BOŽÍ USMĚVAVÉ

Kostel byl postaven v letech 1743-1747. Je to známý poutní kostel ve Slezsku a je spojen s kultem obrazu Matky Boží z Pszowa. Na tomto obraze je znázorněná Matka Boží Čenstochovská, které však po přemalování byl dán klidný obličej a následně přídomek – Matka Boží Usměvavá. V kostele najdeme varhany z r. 1928. Mají 41 rejstříků a jsou dílem firmy Paula Berschdorfa z Nisy.

16 NĘDZA, KOSTEL MATKY BOŽÍ RŮŽENCOVÉ

Kostel byl posvěcen v říjnu 1907. Na hlavním oltáři je znázorněná Matka Boží s Dítětem, která podává růžencem svatému Dominikovi a sochy sv. Hedviky a sv. Jana Křtitele. V kostele můžeme vidět varhany z r. 1934, které mají 27 rejstříků a jsou dílem firmy Rieger.

17 TURZE, KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽIŠOVA

Kostel je z r. 1901. Nachází se v něm novogotický hlavní oltář s obrazem Nejsvětějšího Srdce Ježíše a sochami sv. Petra a Pavla. V kostele jsou varhany z r. 1902, které mají 18 rejstříků a jsou dílem firmy Rieger.

18 WODZISŁAW ŚLĄSKI (ČES. VLADISLAV), KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Byl postaven v novogotickém slohu v letech 1909-1911. Okázalý hlavní oltář s dřevěným, pozlaceným reliéfem s obrazem Matky Boží Nanebevzaté a sochami Ježíše s hořícím srdcem, sv. Alžběty a sv. Antonína. V chrámu je obraz sv. Jana Nepomuckého z r. 1867 a sochy z 18. století. V kostele jsou varhany s 27 rejstříky z r. 1912 od Paula Berschdorfa z Nisy.